Tournier voorbijgaan. In deze dingen heeft hij ers inderdaad heel veel te zeggen!

Daarom spijt het mij, dat ik, voor het verdere, meen zulk een ernstige critiek op hem te moeten leveren. Een critiek, die voor een belangrijk deel hiermee samenhangt, dat hij een aanhanger is van de Buchmanbeweging.

Ik vind bij Tournier, om te beginnen een geweldig subjectivisme. Tournier kan eigenlijk niets bewijzen; veel „is" zo, omdat hij het zo „ziet" of „aanvoelt"..... Dit kán ook haast niet anders, als we leten op de persoonlijkheid van Tournier zelf. Hij is een „interessant" iemand; wat buitennissig. Hij getuigt immers van zichzelf, „dat hij een hang heeft naar het buitengewone en een afkeer van het alledaagse, eentonige doktersleven". Hij heeft toch „zijn complex tegen het normale leven"!!

We zagen, hoe Tournier beweert, dat God in de „stille tijd" aan de luisterende mens „openbaringen" geeft; hoe Hij hem „opdrachten" verstrekt; hoe Hij daarin de mens „Zijn plan met het leven openbaart". Maar Tournier kan niet bewijzen, dat dit alles ook werkelijk zo is! Integendeel, hij moet toestemmen (en hij doet dat dan ook eerlijk), dat men er nooit zeker van kán zijn, dat die ingevingen ook werkelijk van Gód afkomstig zijn; en dat ze niet maar producten van de eigen, menselijke geest zijn. Ik gaf U boven de citaten, waarin Tournier dit toestemt. Maar ..... in zijn practische werk doet Tournier toch maar steeds weer, alsof die „openbaringen" en „opdrachten" inderdaad van God afkomstig zijn. Weshalve hij dan ook van de patiënt gehoorzaamheid daaraan eist. We zagen boven, om maar één voorbeeld te noemen, hoe Tournier zonder enige critiek, integendeel met volle instemming doorgeeft, hoe iemand op zekere dag, toen hij stil was voor God, de „opdracht" kreeg met een jong meisje te trouwen, dat hem totaal onverschillig was; waarvan hij de taal niet eens sprak! En..... dát hij er toen maar mee trouwde!

Tournier toornt tegen het grote en nog steeds toenemende aantal echtscheidingen. Hij zegt: „Terwijl er aan het begin dezer eeuw in Zwitserland één echtscheiding op 85 huwelijken voorkwam, telde men in 1936 één echtscheiding op de tien huwelijken en verleden jaar (dus 1939, P. J.) in Genève één op de vier huwelijken" (RT. 89). Maar, zo vraag ik, is het wonder, als na zulk een lichtvaardige echtverbintenis, als we zo juist door Tournier zelf beschreven zagen, na enkele jaren óók een scheiding volgt?.....

Een ander staaltje van subjectivistisch handelen is het volgende:

„Op zekere morgen na enige weken van grote geestelijke activiteit", zo vertelt Tournier, „voelde ik me moe. Terwijl mijn vrouw en ik stil waren voor God, kwam de gedachte bij me op, dat als God wilde, dat ik rust zou nemen, Hij mij dat wel zou laten weten... Een paar minuten later kwam ik een Amerikaanse collega tegen, die mij vertelde, dat hij op hetzelfde ogenblik de gedachte had gekregen, dat hij ons moest aanraden, drie dagen rust te gaan nemen. Een uur daarna reden wij in de auto weg....." (RT. 122). Ik vraag mij af: had Tournier in dat éne uur zijn hele praktijk geregeld? Een dokter kan toch niet „zó maar" uit zijn praktijk weglopen! Ik vraag mij verder af: als iedereen nu eens zo ging handelen, de ambtenaar op het kantoor, de arbeider in de fabriek, het dienstmeisje in de keuken, wat kregen we niet een ongelooflijke verwarring! Het hele leven liep toch in het honderd! We verzeilden van de éne willekeur in de andere

P. JASPERSE.

LITERATUUR EN KUNST

Op de keper beschouwd

Dr W. J. C. Buitendijk, professor aan de Vrije Universiteit, gaf, bij de Uitgeefster J. H. Kok, N.V. te Kampen, onlangs een verzameling studiën en critieken uit onder bovenstaande titel.

Op het stofomslag kondigt de Uitgeefster dit werk aan met de volgende woorden: „Dr Buitendijk legt in dit werk de grondslag voor een nieuwe christelijke literatuurbeschouwing. Het is een werk, dat voor de ontwikkeling van de christelijke literatuur van grote betekenis zal blijken te zijn, omdat hierin principiële richtlijnen worden gegeven.....".

Beantwoordt dit werk aan de verwachtingen, welke hier door de Uitgeefster worden gewekt?

De auteur zelf is wat voorzichtiger in zijn uitdrukkingen, wanneer hij ons in zijn „Woord vooraf" vertelt, dat dit boek een keuze bevat uit studiën, die in de jaren 1946 tot 1950 gepubliceerd werden in verschillende periodieken, of uitgesproken voor de radio („onder de N.C.R.V.-Leeslamp") of andere instellingen. Hij noemt deze studiën een „bundeling essays". Hiermede wordt althans niet de suggestie gewekt, dat we hier te maken hebben met een grondleggende verhandeling over literatuur, waarmee „een nieuwe christelijke literatuurbeschouwing" wordt gepresenteerd. Blijkens ditzelfde Woord vooraf, hebben wij de titel van deze verzamelbundel: „Op de keper beschouwd", dan ook meer te betrekken op de critische bespreking van een aantal, meest moderne, literaire werken, welke in het tweede deel voorkomen, dan op de essays, die in het eerste deel een plaats vonden.

Maar dit in het oog vattend, mogen we bij de bespreking van dit werk toch rekening houden met het feit, dat een professor aan de Vrije Universiteit deze publicaties aan het gereformeerde volk aanbiedt en in de tweede plaats, dat hij in deze publicaties radicaal andere wegen gaat dan ons gereformeerde volk, opgevoed bij de Vrije Universiteit, voorheen geleerd is te gaan.

Het verwondert dan ook niet, dat dit boek de pennen in beweging heeft gebracht.

We herinneren aan een gedegen artikel van de heer G. Puchinger in zijn altijd interessant blad Polemios en aan wat o.a. de heer J. D. P. Warners er over schreef in : „In de Waagschaal" en wat, ter bestrijding van de manier van critiek-geven, Prof. Dr G. C. Berkouwer, tegenover Warners, schrijft in: „Gereformeerd Weekblad" onder de titel: „Een onwaardige recensie". („In de Waagschaal" van 8 Februari j.l. en „Geref. Weekblad" van 15 Febr. d.o.v.).

De Heer Puchinger wijst dit werk principieel af, omdat hij in dit werk aantreft SYNTHESE en omdat hij er in mist PURITANISME en daarom tot de overtuiging komt, dat Dr Buitendijk inzake de Literatuur definitief andere wegen zal willen bewandelen dan de School van prof. Dr J. Wille, waaruit hij is voortgekomen. „En", zegt de heer Puchinger, „wanneer dit juist mocht zijn, dan lijkt het mij ook juist, dat dit althans niet onopgemerkt geschiede! En zo dit dan dreigt te geschieden, dan is het mij een daad van overtuiging, dat het op mijn weg kan liggen om deze paranymphen-aanslag op het onderwijs van een door ons om zijn beginselen geëerd Leermeester zo niet te pareren, dan toch te signaleren."

Wanneer het inderdaad de bedoeling is geweest van Dr Buitendijk, door de sterk synthetische inslag van zijn werk (we hopen daar later op terug te komen) de mensen uit andere kring nu ook wat sympathieker te stemmen voor wat er uit het Christelijke kamp over Literatuur gezegd en gedacht wordt, heeft deze bedoeling, althans voor wat de kring van „In de Waagschaal" betreft, wel grandioos schipbreuk geleden. De Heer Warners zegt b.v. o.m.: „Ik besef, dat allerlei opvattingen en meningen van Dr Buitendijk en zijn gereformeerde broeders mij zo wezensvreemd zijn, dat ik mij gemakkelijker zou kunnen verplaatsen in de overtuigingen van een Boeddhist dan in die, welke dit boek bevat". Hij heeft nog nimmer geloofd in een „calvinistische literatuurbeschouwing of een christelijke letterkunde en na de lezing van dit boek gelooft hij er nog minder van dan voordien, zo schrijft hij.

Wanneer Warners critiek uitoefent op wat Dr Buitendijk schreef over Greshoff, besluit hij: „Ik weet niet, welke kolder ik meer moet waarderen, die van Greshoff of die van Buitendijk.....".

En zo gaat het maar door.

Nu zeiden we reeds, dat Prof. Berkouwer op zijn beurt weer de pen opnam tegen de manier waarop „In de Waagschaal" critiek uitoefende op dit boek.

Met veel wat Prof. Berkouwer aanvoert kunnen we ons verenigen, maar toch blijft de vraag: geeft Dr Buitendijk geen aanleiding tot een dergelijke „afmaakmethode"? Het synthese-standpunt is nog nooit in de historie een goed strategisch standpunt geweest om het Calvinisme tegen libertinisme of liberalisme te verdedigen.

Het is nu zeventig jaar geleden, dat Dr A. Kuyper, de stichter van de Vrije Universiteit, eens gedwongen werd ongeveer precies dezelfde materie, als Dr Buitendijk in zijn boek behandelde, n.l. de Calvinistische gedachte ten aanzien van literatuur, kunst en publiek vermaak, te verdedigen tegenover een Vrijzinnige, Rooms-katholieke en Ethische pers (we hopen daar later op terug te komen, mede om aan te tonen, dat Dr Buitendijk niet slechts Dr Wille verloochent, maar het gehele verleden van de Vrije Universiteit desavoueert), maar ofschoon mag worden aangenomen, dat die Vrijzinnige pers nog minder begrip had van wat Calvinisme is, dan verondersteld mag worden te heersen in de kring van de Barthiaans georiënteerde Waagschaal-mensen, was een reactie, als Dr Buitendijk hier ontmoet, toen onmogelijk. En dat niet door een andere mentaliteit van de linkse pers, maar doordat Kuyper deze dingen antithetisch en principieel aan de orde bracht. Er was ook toen zeer zeker felle reactie, vijandig soms, maar men begreep opperbest hoe de dingen lagen. Want wie de zaken, waar het hier om gaat antithetisch stelt, spreekt voor ieder klare taal, wie naar een synthese zoekt tussen Calvinisme en allerlei andere „ismen", brengt de zaken in de mist, en kan op reacties als prof. Berkouwer „onwaardig" noemt, rekenen.

Of is het niet in een dikke mist brengen, wanneer Dr Buitendijk over Greshoff schrijft: „Greshoff staat, althans in de laatste jaren, aan het begin van de kennis Gods. Onmiskenbaar heeft hij in de poëzie — te verstaan in de ruimste zin — de voetstappen van God gezien, en het is hem een oorzaak tot verheerlijking van God". Met instemming citeert hij Greshoff, wanneer deze zegt: „Niemand ontkent dat gedichten gevonden voorwerpen zijn. Wie heeft ze verloren? God?"

Is het nu wonder, dat de schrijver van „In de Waagschaal" dit „kolder" noemt? We kunnen niet anders, dan het met deze eens zijn, wanneer hij schrijft: „Hoe kan Greshoff de in Christus geopenbaarde God verheerlijken, terwijl hij Hem maar nauwelijks kent? Wat heeft Greshoff bedoeld met deze betise? Zie ik het goed, dan is het in het beste geval een slap aftreksel van die overschone platonische theorie over de herkomst van het kunstwerk, maar ik vraag me af, wat dat nu te maken heeft met de Godskennis, waarover Buitendijk schrijft.....".

Wanneer iemand maar geen atheist is, schijnt Buitendijk al reden tot blijdschap en dankbaarheid te hebben. Maar hij neemt de vraag in zijn boek niet in overweging, of de Deist en de Pantheist „op de keper be-

Kerkinstituering op Borneo?

Het groepje Nederlanders in Ngabang is maar klein: acht volwassenen en vijf kinderen. Maar ze zijn allen lid van onze Kerk en dat is wel de oorzaak, dat we ons verplicht voelden tegenover de wereld om ons heen te tonen, dat er in Ngabang een Kerk is. Een licht op een kandelaar heeft wat te betekenen, onder een korenmaat is het een nutteloze zaak en..... gaat uit.

Het zou heerlijk wezen, als we buitenstaanders er toe konden overhalen onze Zondagse samenkomsten bij te wonen, maar er doet zich deze moeilijkheid voor: niet alle Nederlanders zouden een Maleise prediking kunnen volgen. Bovendien is er maar één in ons midden, die een predikatie mag maken en uitspreken, n.l. Ds Agema, die door zijn werk als zendeling niet de tijd heeft om elke week twee predikaties te maken.

We hebben ook nog overwogen, om bestaande predikaties te vertalen en die dan in het Maleis voor te lezen, terwijl de anderen de Nederlandse tekst mee lazen.

Ten slotte hebben we er iets anders op gevonden, iets, wat ook door kan gaan, indien Ds Agema op tournée zou zijn.

Elke Zondagmorgen houden we een soort Zondagschool in het Maleis voor dezelfde mensen, die in de week ook komen. Ieder die het wenst, mag er bij komen. Om hen evenwel enigszins te gewennen aan de liturgie van een kerkdienst, wordt er gezongen, de Wet gelezen, weer gezongen, gebeden, een pericoop uit de Bijbel gelezen en die toegelicht, daarna weer gezongen en gedankt.

Om het bidden begrijpelijk te maken, wordt dat eerst wel uitgelegd. Ook met het oog daarop, zijn er altijd minstens drie onzer aanwezig. Het dankgebed is altijd het „Onze Vader", zodat deze mensen, als ze trouw komen, dat gaan leren. Ik heb het voor hen, die lezen kunnen, ook uitgetikt, evenals de versjes.

Ten einde de Wet voor hen enigszins duidelijk te maken, hebben we de eerste weken Bijbelse geschiedenissen verteld met telkens één der tien geboden als uitgangspunt. Maar onze vertelling moet ook naar de Verlosser der wereld wijzen, en ten derde wilden we graag de Bijbelse geschiedenissen zo geven, dat ze voor de regelmatige bezoekers tezamen een doorlopend geheel zouden vormen. Met enig zoeken lukt dat echter wel.

Het is altijd een spannend kwartiertje voor me, zo 's morgens, op de Zondag tussen kwart voor negen en negen uur. Zouden er komen? Zouden de getrouwe bezoekers velen hebben meegenomen? Gelukkig is zuster Bos altijd bereid het gehele ziekenhuis er even aan te herinneren, dat het Zondag is en dat het half negen is, want de ervaring heeft ons al lang geleerd, dat deze mensen van datum, dag noch uur iets afweten. Alle dagen van de week zijn voor deze mensen eender: vreselijk grauw.

Nu moet u niet denken, dat al ons werk hier zo prettig verloopt. Wat ik tot dusver vertelde, was wel fijn, maar er zijn ook teleurstellingen. Zo hadden we b.v. voorheen een oudere Daja-vrouw met haar volwassen zoon en twee kleine jongens regelmatig op bezoek. Die mensen zijn vroeger al met het Evangelie in aanraking gekomen en een gedeelte van dat gezin is gedoopt. Die volwassen zoon werkt als politieagent hier in Ngabang. Maar nu heeft zijn hoogste plaatselijke chef hem en zijn familie verboden naar die Bijbellessen te gaan..... en ze hebben niet de moed om dit gebod naast zich neer te leggen. Natuurlijk zullen we deze mensen het verkeerde van hun houding zeggen, en die chef hopen we er ook eens over aan te spreken, o.a. ook op grond van de wetten van dit land, waarin staat, dat er vrijheid van godsdienst is. Maar in ons spreken over deze dingen missen we iets. Ik zal trachten u dat uit te leggen.

Wanneer een kind thuis of op school of op straat

schouwd" niet minstens even erg God in Zijn ere aantasten.

Dr Buitendijk blijkt, volgens zijn boek een aanhanger te zijn van Prof. Huizinga's „homo-ludens"-theorie. (Vóór het colere, de cultuurvorming, was er het ludere, het spel).

Zonder meer zou men hier al kunnen vragen: is de Calvinistische Vrije Universiteit al zo ver weg, dat zij leentjebuur moet gaan spelen bij de humanistische Leidse Universiteit, zelfs waar het de primaire beginselen van het Calvinisme betreft? Maar wanneer de recensent van „In de Waagschaal", de teksten, die Dr Buitendijk voor deze theorie aanvoert, citeert, kunnen we hem weer niet anders dan volkomen gelijk geven, wanneer hij hier spreekt van „bedenkelijk bijbelgebruik".

Want ook wij kunnen hierin niets anders zien dan een aprioristisch benaderen van de Schrift. Men stelt eerst de theorie vast en gaat dan de Bijbelteksten opzoeken, welke deze theorie zouden kunnen dekken met de autoriteit der Heilige Schrift.

Nu begrijpen we heel goed hoe Dr Buitendijk tot zijn sympathie voor de synthese gekomen is.

Men treft het gehele boek door, wat we zouden willen noemen, een soort „minderwaardigheidscomplex". Wanneer hij op pag. 42 constateert: „Intussen verslaat de moderne kunst haar duizendtallen in de kring des Verbonds", dan is dat een klacht, die we als donkere en bittere ondertoon het gehele boek door beluisteren kunnen. B.v. ook op pag. 66 komt dit heel sterk uit, wanneer hij geconstateerd heeft, dat na 1860 minder kunstenaars onder ons optreden, dan onder de niet-orthodoxe Christenen, zegt hij: „Hier past het ons ootmoedig schuld te belijden, dat ons geloof niet sterker is dan de zuigkracht en de suggestie van de wereld. Hier ligt onze roeping onszelf af te vragen, of we ons niet op een of ander punt moeten herzien: zit hier ergens wantrouwen tegenover een toch voorgoed ontkerstende cultuur, schuilt hier kleingeloof vanwege de gevaren, die aan die kant loeren? Dan zouden er dus vele artistiek begaafden voor Christus' kerk verloren gaan en dan beroven wij hen zelf van het onuitsprekelijk voorrecht: Jezus lief te hebben".

Deze onrust doortrilt het gehele boek en we zeggen er direct bij: er bestaat een heilige onrust zo goed als er een heilige rust bestaat. Maar wij menen, dat de onrust, welke dit boek deed geboren worden, zeker diep ernstig gemeend is, maar toch uit verkeerde bron ontsproten is.

Want de oorzaak van de terecht door hem geconstateerde apostasie, of afval, ligt niet in het antithetisch leven van de belijders der gereformeerde religie, maar juist in het hunkerend zoeken naar de synthese met deze wereld, die met al haar cultuur onder het oordeel ligt.

We willen daar graag in een volgend artikel nog iets van zeggen.

R. v. R.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

De plaats van onze kinderen naar de Heilige Schrift*) I

„Gij kinderen", zo schrijft de apostel Paulus in Efeze 6 : 1, „zijt uw ouders gehoorzaam in de Here". Van deze tekst zou ik bij de behandeling van ons onderwerp uit willen gaan. Vooreerst geven deze woorden, gezien in het raam van heel de brief, ons een klaar inzicht in de p l á á t s van onze kinderen naar de H. Schrift; in de tweede plaats geeft het verbánd, waarin de apostel deze woorden schrijft, ons een duidelijk beeld van de b e d o e l i n g die de Here met onze kinderen, overeenkomstig de plaats die zij bekleden in Zijn Schepping, heeft. Eén en ander bepaalt de t a a k, die ouders, jeugdleiders en -leidsters, onderwijzers enz. in betrekking tot de kinderen op handen is gelegd als medearbeiders Gods.

***

Eerst dan iets over die plaats als zodanig.

Blijkens het adres heeft Paulus genoemde brief gericht „aan de heiligen, die te Efeze zijn en gelovigen in Christus Jezus".

Voor de mensen, die op die betiteling aanspraak mogen maken, stalt hij in het eerste deel van zijn schrijven het verlossingswerk Gods door Jezus Christus in zijn hemel-en-aarde omspannende betekenis uit. De apostel laat het daar echter niet bij. In het tweede deel van de brief, aanvangende bij hoofdstuk 4, wordt dezen heiligen en gelovigen hun, met dat werk Gods corresponderende en daaruit voortvloeiende, roeping op het hart gebonden. De gemeente wordt daarbij eerst in haar geheel en daarna in haar verschillende delen, naar onderscheiden plaats, taak en staat aangesproken. „Gij vrouwen", heet het dan (5 : 22), „Gij mannen" (vs 25), „Gij dienstknechten" (6 : 5), „Gij heren" (vs 9), maar ook „Gij kinderen" (6 : 1). Met andere woorden, tot die heiligen en gelovigen, die daar in Efeze en alom waar God Zijn Kerk vergadert, gevonden worden, horen niet alleen de volwassenen, niet alleen de mannen, de vrouwen, de dienstknechten en de heren, daar horen ook de kinderen toe.

En hoe?

Als een groep, die er zowat bij aanhangt en die tenslotte dan ook nog z'n woordje krijgt, zoals dominee af en toe ook eens een woordje voor de kinderen pleegt te hebben?

Allerminst!

Het merkwaardige is juist, dat de apostel de kinderen aanspreekt midden tussen de volwassenen in: „Gij vrouwen, Gij mannen", schrijft hij, vervolgens: „Gij kinderen", om dan voort te varen tot het: „Gij dienstknechten, Gij heren". De kinderen h á n g e n er maar niet bij, ze h o r e n erbij, voluit, voor alle honderd procenten.

Zo is 't hiér, zo is 't de gehele Schrift door.

Ja zo ontwijfelbaar zeker is dit, dat, behalve ter verdediging en ter handhaving van de plaats der kinderen tegenover de aantasting ervan, er over die plaats niet eens in een aparte uiteenzetting wordt gesproken. Een dergelijke uiteenzetting moge er gegeven worden over de positie van slaven, van Moabiet en Kanaäniet, van vreemdeling en bijwoner, maar in betrekking tot de kinderen heb ik ze in alle plaatsen, die ik ben nagegaan, niet kunnen vinden.

Ze is ook niet nódig. De plaats van de kinderen stáát vast. Ze staat vast met het verbond, dat de HERE met Adam, met „Mens" en daarmee met de mensheid oprichtte, dat Hij met Abraham en diens zaad vernieuwde, dat Hij tot degenen, die daar verre zijn, zovelen als de Here er toe roepen zal, uitbreidde. Met die der ouders is de positie en plaats der kinderen geregeld. Wat van die geldt, geldt van deze.

De Schrift — en het vergeten daarvan, of het voorbijzien daaraan is op zo onnoemelijk veel ellende te staan gekomen — kent nu eenmaal geen massa i n d i v i d u e n, die, áls individuen, dan ook elk voor zich gequalificeerd en in hun onderscheiden positie moeten aangewezen worden; nee, de Schrift kent met het éne v e r b o n d Gods slechts het éne v o l k Gods. Het laatste is met het eerste gegeven.

En tot het volk horen de volwassenen, daar horen ook de kinderen toe. Met de ouders zijn ze er in begrepen.

En anders, anders mogen al die grote mensen een massa zijn, of een vereniging, of een club, of een coterie, of hoe je 't verder maar noemen wilt, maar een v o l k vormen ze niet. En dát wil de Here hebben.

Maar 't vreselijke is, dat men wel vandaag onze Koningin haar volk nog gunt, maar dat men met heel de atomistisch-individualistische verbondsbeschouwing, die de loten van de stam, de kinderen van de ouders scheidt, de H E R E Zijn volk ontrooft. En wie Hem Zijn vólk ontrooft, neemt Hem ook Zijn Koningschap af. Dat is trouwens de afgelopen jaren in de geestelijke politie die werd uitgeoefend wel openbaar geworden.

Wat daar echter door gebroken en kapotgemaakt is, de plaats der kinderen, gefundeerd als ze is in het eeuwige verbond, en geopenbaard als ze is in het eeuwige Woord van God, is er niet door aangetast kunnen worden. Zij behoren tot, zijn een deel van het volk van God.

En hoe verlossend is het, dat naar de Schriften te mogen geloven. Daarmee zijn we van heel de ballast van een alle waarachtig leven verstikkend subjectivisme verlost. Maar dat niet alléén. Daarmee raken we ook nog een ander lastje kwijt, dat niet minder benauwend en drukkend is, de last n.l. van wat ik, bij gebrek aan beter woord, maar de „kinderziekte" noemen wil. Het is geen ziekte waar de kinderen zozeer last van hebben, zij dreigen er alleen de dupe van te worden. Wie er aan lijden, het zijn degenen aan wie de zorg voor het kind is toevertrouwd, of die er zich mee bezig houden. Naar het kind hebben ze de eeuw, waarin we leven, genoemd. Rondom het kind hebben ze een literatuur in alle mogelijke genre en van collegezaal tot huis-, tuin- en keukengebruik toe doen verschijnen en de boom wordt nog steeds hoe langer, hoe dikker. Ten behoeve van het kind hebben ze bureau's opgericht van de wieg tot aan de mondigheid toe. Ten bate van het kind hebben de conferenties geen einde en zijn de roepstemmen om vernieuwing niet van de lucht en de rapporten erover niet van tafel. V ó ó r het kind hadden we eens per jaar een serie postzegels, v á n het kind hebben we ze sinds kort nu ook, en volwassenen gaan erom bij die kinderen te koop. Het ontbreekt er nog aan, dat zij er bij te biecht gaan. Maar dat komt misschien ook nog. De jeugdgemeenteraden en jeugdparlementen zijn er tenminste al.

Je zou zo langzamerhand bang worden om kinderen onder je te krijgen en je moet al wel een heel bijzonder mens zijn om dat bijzondere wezen, dat de naam van kind draagt, en dat zo'n heel bijzondere aanpak en behandeling behoeft, op te kunnen voeden, en dan breng je er waarschijnlijk, ondanks een serie (populair geschreven) boekjes nog niets bijzonders van terecht. Als je 't tenminste geloven wilt en ook al door de kinderziekte bent aangedaan. En dat is allerminst denkbeeldig, de infectie houdt bij onze kring geen halt.

Maar gelukkig, de Schrift weet van al dat bijzondere niet af en wij hoeven en mogen er dus ook niet van weten. De kinderen zijn eenvoudig een deel van het volk des Heren, en als zodanig niets meer bijzonder dan een ander deel,voor wie, als in een normaal en gezond huishouden, bij alle aandacht, die ze hebben, en bij alle zorg, die aan hen wordt besteed, toch heel geen aparte drukte wordt gemaakt.

Van het kind Mozes, — wat bijzonders z'n ouders er bij zijn geboorte in zagen — lezen we niet meer, dan dat z'n moeder het zoogde. Van Izak, dat bijzon-

*) Referaat, gehouden op het Congres van Gereformeerde Jeugdleiders en -leidsters te Birkhoven, op 26 December 1951.

---

zich in enig opzicht verkeerd gedraagt, dan zijn daar de ouders, de onderwijzer of de politie-agent, die het eerst waarschuwen. Vaak gaat deze waarschuwing gepaard met een poging tot overreding. „Een preek" noemen de jongelui dat. Wanneer de verhoudingen goed zijn, is dat ook voldoende. Deze „tucht-vorm" is de meest aangename. Die ondergaan we eigenlijk in de kerk ook, waar de Heere ons a.h.w. „lokt" tot Zijn dienst, „naar ons hart spreekt", zegt het Oude Testament.

Indien dit echter niet voor de kerkleden voldoende blijkt, dan komen de zwaardere tuchtmaatregelen. Bij die zwaardere tuchtmaatregelen doet de Kerk een beroep op de afgelegde belofte, (die als een eed zo zwaar weegt), dat we n.l. ons aan die maatregelen van tucht zouden onderwerpen. Dat is heel mooi, want NU blijkt, kán blijken althans, dat de bekering van onze zonde maar niet een lafhartig „meelopen" is „om des lieven vredes wille", maar mede voortkomt uit de TROUW aan het gegeven woord. Die trouw bezitten we van onszelf niet, maar langs deze weg leert de Heere ons trouw te zijn. Zó zit er in „bekering" iets dat niet neerdrukt, maar ons opheft. Onze zondige wil wordt dan omgebogen door het WOORD tot een lust om 's Heeren wil te doen.

Als ons dat duidelijk is, dan begrijpen we meteen, dat we in de Kerk die tucht en het tucht-r e c h t niet missen kunnen.

En dat onderstreepte (gespatieerde) woordje, dat missen we hier, zolang geen Kerk is geïnstitueerd.

Wanneer we met deze bangelijke mensen spreken, lopen we gevaar, dat ze óf om onzentwille weer komen, maar niet omdat we hen tuchtrechtelijk konden vermanen, óf dat ze wel beloven te zullen komen, maar het toch niet doen, daar ze de politiechef méér vrezen dan..... ja, dan wat?

Ons spreken is en blijft niet meer dan een „overreden", maar kan nooit de kracht van een g e b o d krijgen.

Zo is er meer.

Hier IS geen besturende RAAD. Wel zijn we lid van de Kerk van Semarang, maar in de praktijk van elke dag ondervinden we dat een afstand van zo'n slordige 1000 km deze „papieren" indeling haast krachteloos maakt. Daarom wilden we zo heel graag, dat wij hier met elkaar een eigen gemeente hadden, met een eigen kerkeraad.

We hebben hierover veel nagedacht en gesproken, maar het laatste woord is nog niet gezegd, zodat ik nog niet kan vertellen, hoe dit opgelost zal worden. Mijn bedoeling is ook niet, dat u daar nu eens over gaat piekeren, maar wel dat u eens nadenkt over het volgende:

1. Wat is het heerlijk, dat er in het gezin, in de Kerk, in de gehele samenleving een GEZAG bestaat. Dat steunt de zwakken, weerhoudt de bozen, handhaaft het recht, bouwt het Koninkrijk Gods.

2. De mensen hier kennen dat gezag niet. Kinderen worden verwend, opdat ze maar niet zullen huilen. En in een redevoering op de Philippijnen zei de President van Indonesië: „Ik ben geen communist, maar als het Indonesische volk communistisch wenst te leven, dan veranderen we en worden het ook."

Misschien ziet u NU, waar het om gaat. Stel nog maar eens tegenover elkaar: Gezag en anarchie, tucht en dwang, Kerk en wereld, Koninkrijk Gods en het rijk van Satan.

En deze dingen ontmoeten elkaar dáár, waar de KERK komt.

En nu weet u, wie de eindoverwinning behalen zal. Eigenlijk reeds behaald heeft. En wat moeten we nu doen? Zal ik doen, wat een buddhiste uit India mij vroeg, toen we op weg waren naar Borneo: „Gaat U toch niet die vriendelijke mensen in onrust brengen; ze leven zo heerlijk rustig in hun onwetendheid", of moeten we allemaal naar het afscheidswoord van de Heere Jezus luisteren, die óók gezegd heeft, dat Hij kwam om „vuur op de aarde te werpen", dat „alreeds ontstoken IS"?

Ik weet uw antwoord wel, en daarom vertrouw ik, dat ook onze lezers èn thuis, èn in de kerk zullen meebidden voor het KERKwerk op Soemba en Borneo en..... „voorzover de Heere daartoe roepen zal".

Ngabang, Dec. '51. J. P. MOERKOERT.